

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Bali-Papp Rita ügyvéd (8640 Fonyód, Szent I. u. 14.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Nagyné dr. Lukács Anna ügyvéd (7621 Pécs, Citrom u. 2.-6.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen előleg visszafizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2010. április 30. napján kelt, 8.G.20.007/2010/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 12, az alperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2003. szeptember 12. napjában, a késedelmi kamat mértékét pedig 2003. szeptember 12-től 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os, 2005. január 1. napjától kezdődően pedig a kifizetés napjáig terjedő időre minden késedelemmel érintett naptári félévre, az adott félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékében határozza meg.

Az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 2.000.000 (kettőmillió) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.322.500 (egymillió-háromszázhuszonkettőezer-öttszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében az alperest 35.000.000 forint tőke, és ennek 2009. május 6. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, a kereset ezt meghaladó - késedelmi kamatkövetelést érintő - részének elutasítása mellett. Megállapította, hogy a felek közt 2003. szeptember 3-án a f.-i kikötői üzletsor befejezetlen beruházás problémahalmazának megoldására szerződés jött létre, mely a szerződés 8. pontja alapján a felperes az alperesnek vételárelőlegként 35.000.000 forintot megfizetett, mely előleg a felperes

szerződéstől való elállása folytán a Ptk. 320. § (1) bekezdése és a Ptk. 319. § (3) bekezdése értelmében visszajár. Nem osztotta az alperesnek azt a jogi álláspontját, hogy a felvett előleget azért nem kell visszafizetnie, mert ezt a felperes a f.-i kikötői üzletsor kivitelezéséből eredően a F.-i L. Kft.-nek az alperessel szemben fennálló tartozása átvállalásaként fizette ki, és nem fogadta el azt a védekezést sem, hogy a felperes követelése időelőtti, mert a felek között 2009. május 19-én létrejött megállapodás értelmében ehhez az összeghez a felperes a kikötői üzletsor üzleteinek értékesítéséből juthatott volna hozzá, az értékesítés azonban még nem történt meg. A 2003. szeptember 12-én aláírt megállapodásban kikötött zálogjogot sem tekintette a felperesi igényérvényesítés akadályának. A felperes késedelmi kamatkövetelését azonban 2003. szeptember 12. napjától 2009. május 5. napjáig alaptalannak találta, mert azt állapította meg, hogy a felperes peres felek jogviszonyában alkalmazható Ptk. 301/A. § (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás megindítását megelőzően az érvényesített követelésről a felperes számlát nem állított ki, fizetési felszólítást nem küldött, fizetési felszólításnak a bíróság által kibocsátott fizetési meghagyás tekinthető, melynek alperes általi átvételétől számított 30 nap elteltétől ítéhető meg késedelmi kamat a Ptk. 301/A. § (1) bekezdésben meghatározott mértékben.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezést jelentett be. A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és a keresete késedelmi kamatra vonatkozó részének teljesítését, és az elsőfokú perköltség összegének felemelését, az alperes pedig az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjának meghatározásánál és mértékének meghatározásánál 2005. január 1. napjáig nem a Ptk. 301/A. §-a, hanem a Ptk. 319. § (2) bekezdése és a Ptk. eddig az időpontig hatályos 301.§ (1) bekezdése alkalmazandó, ennek értelmében pedig 11 %-os mértékű kamat illeti meg a felperest az előleg átadásának időpontjától, 2005. január 1. napjáig. A perköltség körében hivatkozott arra, hogy a díjmegállapodás szerinti költségigénye nem volt eltúlzott, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megállapított, a pertárgyérték 1,5 %-át el nem érő mértékű perköltség indokolatlanul alacsony.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás során már előadottakat tartotta fenn, és elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes a 35.000.000 forintot a F.-i L. Kft. helyett, annak vállalkozói díjtartozásaként, tartozása átvállalásaként fizette meg, álláspontja szerint a zálogjogi megállapodás is ezt a tényt, valamint azt is igazolja, hogy az alperesnek nem kellett volna fizetnie a felvett előleget a szerződés megghiúsulása esetén sem. Fenntartotta azt a védekezését is, hogy a 2009. május 19-i megállapodás szerint a felperes követelése csak akkor válik esedékessé, ha az üzletsori üzletek értékesítéséből a vételár befolyik, ezért a követelés időelőtti.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást helyesen állapította meg, a helyesen megállapított tényállásból az alperest terhelő tőkemarasztalás jogalapja és összepszerűsége tekintetében helyes jogi következtetést is vont le, a

tőkemarasztalással összefüggésben ítéleti döntését helyes jogi indokokkal támasztotta alá, amelyekkel a másodfokú bíróság mindenben egyetért.

Az alperes tőkemarasztalást támadó fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság az alábbiakra utal:

Az alperes által hivatkozott a 2003. szeptember 12-i megállapodásnak az a kikötése, hogy amennyiben a szeptember 3-i megállapodás bármely okból nem valósulna meg, érvényét vesztené vagy megszűnne, úgy a felvett előleg erejéig, azaz 35.000.000 forintig a felperest zálogjog illeti meg a kikötői üzletsor építési beruházás vagyontárgyain, nem azt az alperesi álláspontot támasztja alá, hogy az alperesnek a felvett előleget nem kell visszafizetnie, hanem éppen ennek ellenkezőjét, a Ptk. 251. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a zálogjog követelés biztosítására szolgál, ezért e megállapodással kikötött zálogjog értelemszerűen a felperesnek a szerződés megszűnése esetére keletkező, az alperesi visszafizetési kötelezettségből eredő követelésének biztosítását célozhatta csak. Egyebekben azonban a zálogjogi megállapodásnak azért sincs a perben jelentősége, mert az alperes a kikötői üzletsoron, mint ingatlanon tulajdonjogot nem szerzett, így abból, mint zálogtárgyból a felperes kielégítést nem kereshet. A 2009. május 19-i megállapodás értelmezésével összefüggésben is osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját, e megállapodásban az alperes előleg visszafizetési kötelezettsége nem kizárásra, hanem megerősítésre került, e megerősítés azonban az előleg visszafizetési kötelezettség esedékességét nem érintette.

Nem ért azonban egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes késedelmi kamatkövetelését 2003. szeptember 12. és 2009. május 5. napjáig terjedő időre elutasító rendelkezésével, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében részben - e körben változtatta meg, és az alperest 2003. szeptember 12-től kezdődően kötelezte késedelmi kamat megfizetésére az alábbi indokok miatt:

A Ptk. 2003. szeptember 5-én, azaz a felek között létrejött szerződés megkötésekor, valamint 2003. szeptember 12-én az előleg kifizetésekor is hatályos, késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezése a 301. § (1) bekezdése volt, amely 2001. szeptember 1. napjától kezdődően a következőképpen rendelkezett:

Pénztartozás esetén - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, vagy a felek másként nem állapodnak meg - a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles az évi költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A Ptk. e módosított, 2001. szeptember 1. napjától kezdődően hatályos rendelkezését a felek közt 2003. szeptember 5. napján keletkezett jogviszonyból eredő követelésre alkalmazni kell.

A felek közti jogviszonyban a késedelmi kamat mértékére a Ptk. 301. § (1) bekezdésének fent idézett rendelkezéseit 2004. december 31. napjáig lehet és kell alkalmazni, 2004. május 1. napján lépett ugyanis hatályba a Ptk. - 2002. évi XXXVI. tv. 6. §-ával beiktatott - 301/A. §-a, amelynek (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a gazdálkodó szervezetek között a késedelmi kamatra vonatkozó szabályokat az e szakaszban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, a (2) bekezdés pedig azt mondja ki,

hogy a késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege. E késedelmi kamatra vonatkozó, újólag beiktatott 301/A. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit a felek közti jogviszonyban - a 2004. május 1. napját megelőzően kötött szerződésre figyelemmel - a 2004. évi CXXXV. számú törvény módosított 134. §-a értelmében - a késedelem 2005. január 1. napját követő időtartalmára kell alkalmazni, azaz ettől az időponttól kezdődően jár a felperesnek késedelmi kamatként az itt meghatározott mértékű kamat. (BDT,2009.2063.)

A Ptk. 301/A. §-ának (3) bekezdése az (1) és (2) bekezdéssel együtt ugyancsak 2004. május 1. napján lépett hatályba, e rendelkezés azonban a 2004. május 1. napját megelőzően megkötött szerződések esetén - ellentétben az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával - nem alkalmazható. A 2004. évi CXXXV. számú törvény 134.§-a ugyanis a Ptk.-nak a 2002. évi XXXVI. számú törvény 5-6. §-ával megállapított 301-301/A. §-át a 2004. május 1. napját megelőzően kötött szerződések esetén a késedelem 2005. január 1.-jét követő időtartalmára a késedelmi kamat megállapításakor rendelte alkalmazni. E rendelkezés a 301/A.§ (1) és (2) bekezdésének alkalmazását jelenti a hatályba lépést megelőzően kötött szerződésekre, de csak a késedelem 2005.január 1. napját követő idejére. A 301/A.§ (3) bekezdését a 2004. évi CXXXV. számú törvény 134.§-a hatályba lépését megelőzően kötött szerződésekre nem rendelte, és nem is rendelkezhet alkalmazni, ez ugyanis a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. számú törvény 12. § (2) bekezdésébe ütköző rendelkezés volna, eszerint ugyanis a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget. A Ptk. 301/A. § (3) bekezdésének visszamenőleges alkalmazása esetén ugyanis a késedelmi kamat jogosultjai a késedelem 2005. január 1. napját megelőző idejére késedelmi kamatkövetelésüket a 2005. január 1. napját követően nem érvényesíthetnék, miután a számla kibocsátás, illetőleg fizetési felszólítás iránti kötelezettségüknek visszamenőlegesen, a jogszabály hatályba lépését megelőzően időre vonatkozóan nem tudnának eleget tenni. A felperesi követelés a Ptk. 301/A. §-ának hatályba lépését megelőzően esedékessé vált, mert az alperes a teljesítéssel ezt megelőző időpontban késedelembe esett, ezért a Ptk. 2004. május 1. napját megelőzően hatályos 301. § (1) bekezdése értelmében a késedelembe esés időpontjában a késedelmi kamatkövetelése is esedékessé vált külön felszólítás nélkül. A Ptk. 301/A. § (3) bekezdése tehát a hatályba lépését megelőzően már esedékessé vált késedelmi kamatkövetelésekre, és e kamatkövetelések 2005. január 1. napját követően esedékessé váló részére sem alkalmazható.

A késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontjánál kérdésében - a per irataiból kitűnően - egyébként a peres felek közt vita nem volt, az alperes a felperes késedelmi kamat iránti követelését a 2009. május 19-i megállapodásban 2003. szeptember 10. napjától elismerte. A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját ezért a másodfokú bíróság e megállapodásának megfelelően - mellőzve az elsőfokú bíróság által tévesen alkalmazott Ptk. 301/A. § (3) bekezdését - 2003. szeptember 12. napjában, a késedelmi kamat mértékét pedig a Ptk. 301. § (1) bekezdése értelmében 2004. december 31. napjáig a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékben állapította meg, amely ebben az időszakban 11 %-os volt,

2005. január 1. napjától kezdődően pedig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján határozta meg.

Alaposnak találta a másodfokú bíróság a felperes fellebbezését az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezése tekintetében is. Az elsőfokú bíróság a felperes részére járó perköltség mértékét az ítélet indokolása szerint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (6) bekezdése alkalmazásával mérsékelte, mert álláspontja szerint a felperes jogi képviselője által kifejtett ügyvédi munka mennyisége (a fizetési meghagyás nyomtatvány kitöltésén kívül 5 oldal terjedelmű előkészítő irat elkészítése, valamint 5 órányi tárgyaláson való jelenlét) ennél magasabb ügyvédi munkadíj megállapítását még a pertárgy értékre figyelemmel sem indokolta. A felperes az elsőfokú eljárás során a perérték 6 % + ÁFA ügyvédi munkadíj megtérítését kérte, melyet a másodfokú bíróság is eltúlzottnak ítelt, az elsőfokú bíróság által alkalmazott mértékű mérséklést azonban indokolatlannak találta, mert az a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján megállapítható ügyvédi munkadíjnak is csak mintegy a harmad része, ezért a másodfokú bíróság a felperes részére megállapítható ügyvédi munkadíjat 2.000.000 forint ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjban határozta meg, mely álláspontja szerint a díjkikötés aránytalanságát kiküszöböli, és az elvégzett munkával arányban áll.

A másodfokú eljárásban a másodfokú bíróság a felperes részére járó ügyvédi munkadíjat a másodfokú eljárásban csatolt, 2010. július 15-én kelt díjmegállapodás szerint, a hivatkozott IM. rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg 1.312.500 forint összegben, ezen kívül 10.000 forint útiköltséget is megállapított szintén a megállapodás szerint, költségátalány és napidíj megtérítését azonban indokolatlannak találta, e költségek ugyanis nem tekinthetők a rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja értelmében költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadásnak. A másodfokú eljárási költség viseléséről történő rendelkezés a Pp. 78.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2010. október 6.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró